

CERCETĂRI PRIVIND ISTORIA CATOLICILOR DIN PÂRGĂREȘTI (JUDEȚUL BACĂU)

Anton Coșa

Prezentul material se integrează preocupărilor noastre privind cercetarea istoriei catolicilor din Moldova. Demersul de față, vizând istoria catolicilor din Pârgărești¹ (județul Bacău), l-am considerat cu atât mai necesar și oportun cu cât, pe de o parte, analizează din punct de vedere istoric o comunitate care locuiește pe un teritoriu de veche tradiție catolică, menționată ca atare în izvoare, iar pe de altă parte am ținut seama și de faptul că acești credincioși catolici nu beneficiaseră până în prezent de cercetări cu caracter monografic, imperios necesare pentru buna înțelegere atât a evoluției istorice proprii, cât și a zonei în ansamblu.

Prin urmare, lucrarea nu vizează localitatea ca atare ci comunitatea catolică din Pârgărești, astfel încât analiza, pe lângă necesarele inserții istorice finalizate prin cercetarea documentelor, fie ele editate ori inedite, de arhivă, transpune în paginile ei, implicit, și viața oamenilor locului, așa cum ne-au prezentat-o aceștia în cercetările noastre² la fața locului.

Dealtfel, baza documentară a acestui demers o constituie, nu întâmplător, cercetarea de teren³ întreprinsă de către noi în cursul anului 2006 și finalizată cu adunarea unui material bogat, reprezentativ pentru ceea ce înseamnă istoria locală.

Ne-am structurat materialul pornind de la așezarea comunității în coordonatele geografice aferente, inserând apoi câteva repere istorice și demografice, încheind cu organizarea ecleziastică, selectând acele aspecte care fac posibilă înțelegerea coordonatelor istorice locale.

Localitatea Pârgărești⁴ este situată, în partea de sud-est a Munților Nemira, pe dealul din partea dreaptă a Trotușului⁵, pe valea pârâului Crețu, la aproximativ 5 kilometri depărtare, spre sud-est, de orașul Târgu Ocna.

În zilele noastre localitatea este centrul administrativ al comunei Pârgărești⁶, care mai cuprinde satele: Bahna, Nicorești, Pârâu-Boghii și Satu Nou.

Deși situată într-o zonă des pomenită în relatările călătorilor străini, totuși prima mențiune documentară a așezării este relativ târzie, din secolul al XVIII-lea⁷. Denumirea își găsește originea într-un antroponim: Pârgaru⁸.

Aceasta nu a fost singura denumire a așezării, localitatea mai purtând și

¹ Cf. Anton Coșa, **Cercetări privind istoria catolicilor din Pârgărești (jud. Bacău)**, comunicare prezentată la Muzeul Județean de Istorie, Bacău, în cadrul *Simpozionului Național „Vasile Pârvan”*, 5-6 octombrie 2007.

² *Ibidem*.

³ *Ibidem*.

⁴ Cf. **Tezaurul Toponimic al României. Moldova**, coord. Dragoș Moldovanu, București, Editura Academiei Române, vol. I, partea II, 1992, p. 878.

⁵ Corneliu Stoica, **Dicționarul istoric al localităților trotușene**, Onești, Editura Aristarc, 1998, p. 237.

⁶ Cf. *supra*, nota 4.

⁷ Anton Coșa, **Catolicii din Moldova în izvoarele Sfântului Scaun (secolele XVII-XVIII)**, *teză de doctorat*, Academia Română, Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, București, 2004, p. 206.

⁸ Cf. *supra*, nota 5.

denumirile: **Tisești**⁹, de la cartierul cu același nume al orașului Târgu Ocna; **Szollogyi**¹⁰ sau **Solohegi**¹¹, un toponim unguresc însemnând „Dealul viilor”.

Locuitorii catolici din Pârgărești sunt semnați oficial, pentru prima dată în Schematismul Misiunii Catolice din Moldova din anul 1850¹², unde se menționează existența a 226 de credincioși la „Szollogyi”¹³, iar dintr-un alt document am aflat informația conform căreia „în anul 1791 satul Pârgărești avea 30 de familii”¹⁴.

Ulterior, numărul credincioșilor catolici din Pârgărești va crește treptat, ajungându-se în 1891 la 109 familii cu 534 de suflete¹⁵ pentru ca un secol mai târziu, în 1993 să fie menționate 363 de familii cu 1103 de suflete¹⁶. În anul 1999 în cadrul Parohiei Pârgărești au fost recenzați un număr de 387 familii cu 1141 credincioși¹⁷ iar în anul 2004 au fost notate 385 familii și 1110 credincioși¹⁸.

Proveniența catolicilor din Pârgărești ridică pentru noi unele semne de întrebare, răspunsurile necesitând în continuare recursul la surse arhivistice, bibliografice și etnografice. În stadiul actual al cercetărilor considerăm că locuitorii catolici din Pârgărești provin, asemenea celorlalți catolici din zonă, din spațiul transilvan, fapt dovedit printre altele de graiul numele și cultura lor tradițională, ei așezându-se în spațiul moldav datorită condițiilor de viață mai bune de aici, în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea¹⁹.

Trebuie să ținem seama și de faptul că la începutul secolului al XIX-lea, dar și mai înainte, „proprietarii de moșii, atât boieri cât și mănăstiri”²⁰ puteau aduce oameni de peste hotar, din Transilvania, pentru a munci pe moșiile lor. Această stare de fapt era cu atât mai avantajoasă pentru proprietarii moldoveni cu cât „vistieria nu putea percepe nici o dare de la acești liuzi sau oameni străini”²¹. Prin urmare, iată, putem avansa ipoteza aducerii strămoșilor catolicilor de astăzi din Pârgărești de acel Pârgaru, probabil proprietar al locului, pentru a munci pe Dealul Viilor, cum mai era denumită, poate nu întâmplător așezarea.

Oricum, cert este faptul că „începuturile satului Pârgărești trebuie așezate la finele secolului al XVIII-lea”, cele 30 de familii²² menționate în anul 1791 în satul Pârgărești construindu-și un an mai devreme, în 1790 o biserică de lemn²³, fapt menționat printre altele și în „statistica bisericilor catolice din Moldova (1871-1872)”²⁴.

În condițiile în care se constată unele semne de întrebare în ceea ce privește

⁹ **Ibidem**, nota 7.

¹⁰ **Ibidem**.

¹¹ **Ibidem**.

¹² Iosif Gabor, **Dicționarul comunităților catolice din Moldova**, Bacău, Editura „Conexiuni”, 1996, p. 204.

¹³ **Ibidem**.

¹⁴ Arhiva Parohiei Pârgărești, **Istoricul bisericii din Pârgărești**, 1 decembrie 1974, semnat de Pr. Paroh Leon Pișta.

¹⁵ Cf. Ortensia Racoviță, **Dicționar geografic al județului Bacău**, 1895.

¹⁶ **Ibidem**.

¹⁷ Cf. **supra**, nota 7.

¹⁸ **Ibidem**.

¹⁹ Arhiva Parohiei Pârgărești, **loc. cit.**

²⁰ Theodor Codrescu, **Uricariul**, vol. VII, Iași, 1886, p. 16 respectiv 290.

²¹ **Ibidem**.

²² Arhiva Parohiei Pârgărești, **loc. cit.**

²³ Cf. **supra**, nota 7.

²⁴ Pr. Ioan Anton, **Parohia Pârgărești**, în *Lumina Creștinului*, anul VIII, 11 (95), Iași, 1997, p. 14.

originea etnică a locuitorilor catolici din Pârgărești, determinate, credem noi, de intervenția factorului politic, locuitorii catolici de aici fiind într-un mod nejustificat incluși în categoria unei minorități etnice, alături de ceilalți credincioși catolici din cadrul Episcopiei Romano-Catolice de Iași, insistăm asupra faptului că nu putem vorbi în ceea ce-i privește pe acești oameni de un grup etnic distinct, de o comunitate etnică aparte, ci de un grup religios, de o comunitate religioasă, care, având o origine etnică eterogenă (dar cu o majoritate românească certă) s-a regăsit într-o formă socială uniformizată prin ceea ce noi am denumit „liantul unificator al religiei catolice”²⁵.

Prezența locuitorilor catolici în Pârgărești nu poate fi disociată evident de organizarea cultului catolic. În acest sens menționăm faptul că inițial, satul Pârgărești a fost din punct de vedere religios în componența altor parohii catolice: Parohia Oituz – până în anul 1967; Parohia Satu Nou – până în 1987, când a fost înființată Parohia Pârgărești.

Prima biserică din Pârgărești, din lemn, a fost „construită în anul 1790”²⁶. A rezistat în timp până în a doua jumătate a secolului XX. Dintr-un istoric al acestei biserici semnat în 1 decembrie 1974 de părintele paroh de atunci, Leon Pișta am aflat că „biserica este lucrată din lemn pe soclu de piatră de râu cu mortar de lut cu o lungime de 18 m. și o lățime de 8,75 m. Are două anexe, una folosită ca sacristie și una ca loc pentru depozitare a materialului folosit la exercitarea cultului. Acoperișul este făcut din șindrilă. Altarul a fost construit din lemn în 1958 în locul altarului vechi, construit din piatră de râu. Biserica este în posesia a două misale vechi, unul tipărit în anul 1837 și celălalt în anul 1855. Mai prezintă importanță și niște prapuri vechi, lucrate în ulei, unul fiind din anul 1861, fără să prezinte importanță artistică. Dar cea mai importantă bogăție a bisericii, o adevărată comoară națională, este unul din cele trei clopote, care poartă data turnării anul 1009. Clopotul mare este o donație și poartă următoarea inscripție: AIALIA POSTA MIHAJNE A NAGY ISTEN DICSERETERE ES ISTVANTISZTELETERE HOGY SZOLGALJON LELKE UDVERE SZOLLOHEGY 1886 (Oferă soția lui Poșta Mihai spre mai mare slavă a lui Dumnezeu și în cinstea Sf. Ștefan, ca să-i folosească spre odihna sufletului. Szolllohegy 1886). Patronul bisericii este Sfântul Ștefan Regele Ungariei. Satul Pârgărești are trei cimitire, dintre care două prezintă importanță istorică. Unul, în care este construită biserica, unde sunt înmormântați mulți eroi naționali, mai ales din timpul primului război mondial și cimitirul ciurmaților, situate în afara satului spre vest, la poalele dealului Coșna”²⁷.

Această primă biserică s-a degradat în timp astfel încât credincioșii catolici din Pârgărești au luat hotărârea de a-și ridica o nouă biserică. Dintr-o adresă către Ministrul Agriculturii din 9 aprilie 1956 aflăm că „subsemnații locuitori de religie romano-catolică din comuna Pârgărești, raion Tg. Ocna, regiunea Bacău, cu tot respectul vă aducem la cunoștință următoarele: În satul nostrum compus din 220 familii catolice nu avem o biserică corespunzătoare, deoarece actuala e veche din timp imemorabil, construită din lemn care a putrezit, e mică și neîncăpătoare, insalubră, așezată la o margine de sat într-un loc cât se poate de nepotrivit. Biserica aceasta a fost clădită pe timpul când străbunii noștri robeau pe moșiile boierești și nu au putut clădi una din

²⁵ Anton Coșa, **Problema originii catolicilor din Moldova**, în *Carpica*, XXXI, Bacău, 2002, p. 92.

²⁶ Arhiva Parohiei Pârgărești, **loc. cit.**

²⁷ **Ibidem.**

cărămidă. Prin prezenta vă rugăm să binevoiți a dispune să ni se restituască un teren cedat de către parohie statului în anul 1953 conform H.C.M. 308 în întindere de 40 de prăjini situate în locul numit La pripor. Acest teren ne-ar da posibilitatea să începem clădirea unei noi biserici corespunzătoare satului și timpurilor...”²⁸.

În același an părintele paroh Anton Trifaș începe demersurile pentru obținerea autorizațiilor necesare începerii construcției acestei noi biserici amplasate într-un loc central al satului. Astfel din adresa nr. 2214 din 3 august 1956 trimisă de Arhiepiscopia Romano-Catolică de București către Ministerul Cultelor aflăm: „Domnule Ministru, Parohia romano-catolică Oituz raion Tg. Ocna, ne solicită aprobarea pentru construirea unei biserici în filiala Pârgărești, actuala fiind prea mică, deteriorată și nu suportă reparațiuni. Avizăm favorabil această cerere și rugăm să binevoiți a dispune să se acorde aprobarea legală”²⁹. Într-un interval scurt de timp Ministerul Cultelor analizează solicitarea și, după cum reiese din adresa cu nr. 21.498 din 10. IX. 1956 către Arhiepiscopia Romano-Catolică București „ca urmare la adresa Dvs. Nr. 2214/1956 vă facem cunoscut că Ministerul Cultelor avizează favorabil pentru construirea unei noi biserici la filiala romano-catolică din Pârgărești, raionul Tg. Ocna”³⁰. O copie a acestui document este transmisă de către Arhiepiscopia catolică de București, prin adresa³¹ nr. 2514 din 11 septembrie 1956 către Parohia Romano-Catolică Oituz.

Pe această bază părintele Trifaș „împreună cu comitetul Bisericii catolice din comuna Pîrgărești”³² solicită Inspectorului Biroului P.C.I., Raionul Tg. Ocna aprobarea autorizației „pentru construirea unei noi biserici în satul Pîrgărești, comuna Pîrgărești. O construcție din cărămidă și acoperită cu tablă. Distanța de construcțiile vecine de 60 metri. Distanța de drum 70 metri... Lungimea construcției de 32 metri. Lățimea construcției de 14 metri. Înălțimea construcției de 7 metri. Suprafața clădită de 448 metri pătrați”³³. Având și avizul Comitetului Executiv al Sfatului Popular Pîrgărești³⁴, cererea este aprobată pe data de 09.05.1957³⁵. Lucrările de construcție încep în toamna aceluiași an³⁶, însă ele sunt sistate în condițiile sănătății precare și mutării preotului Trifaș ca rector al Seminarului din Iași.

Din acest moment începe practic calvarul construcției acestei noi biserici care a determinat dezbinarea comunității locale, intrate în condițiile imposibilității numirii altui preot sub coordonarea unui dascăl, care se pare era împotriva ridicării unei noi biserici, fiind dată dispărută chiar autorizația de construcție³⁷. Mărul discordiei se pare că era dorința ca noua biserică să nu aibă același hram cu cea veche: Sf. Ștefan, rege al Ungariei, ci să fie închinată către Fericitul Ieremia Valahul³⁸. Peste ani, în momentul reluării lucrărilor de construcție, în primăvara anului 1987, se va alege însă ca hram al

²⁸ Arhiva Parohiei Pârgărești, **Dosar corespondență**, nenumărat, 9 aprilie 1956, extras din Arhiva Parohiei Oituz la 13 aprilie 1986, conform cu originalul, semnat Pr. Damian Vătămănel.

²⁹ **Ibidem**, 3 august 1956.

³⁰ **Ibidem**, 10 IX. 1956.

³¹ **Ibidem**, 11 septembrie 1956.

³² **Ibidem**, 2 mai 1957.

³³ **Ibidem**.

³⁴ **Ibidem**, 2 mai 1957.

³⁵ **Ibidem**.

³⁶ Pr. Ioan Anton, **loc. cit.**

³⁷ **Ibidem**.

³⁸ Arhiva Parohiei Pârgărești, **Dosar cit.**, 17 mai 1986 respectiv 18 mai 1986.

noii biserici Sfânta Fecioară Maria, Regină.

Cu toate acestea încercările privind continuarea lucrărilor au existat, fapt confirmat printre altele și de o interesantă adresă a autorităților locale ale județului Bacău către Arhiepiscopia Romano-Catolică de București unde putem citi: *„La scrisoarea Dv. Nr. 973 / 1980 prin care solicitați elaborarea, prin Institutul de proiectare județean Bacău, a unei documentații de execuție a bisericii noi în satul Pârgărești, la care, fundațiile, au fost turnate în anul 1956, vă comunicăm următoarele: Potrivit dispozițiilor în vigoare, prealabil angajării proiectării, este necesar să obțineți aprobarea Departamentului Cultelor, pentru execuția acestei biserici. Apreciem însă că, în această perioadă când materialele și manopera calificată nu fac față pentru realizarea locuințelor prevăzute în plan, când din aceste motive se amână sau se sistează majoritatea lucrărilor social-culturale, nu se poate aproba execuția unei biserici noi, cu o suprafață construită de aproape 4 ori mai mare decât cea din paianță, existentă, cu toate că fundațiile au fost turnate acum 24 ani. Totodată vă restituim documentația trimisă”*³⁹.

Astfel, această stare de incertitudine și tensiune comunitară s-a perpetuat vreme îndelungată în defavoarea credincioșilor din Pârgărești nevoiți să participe la slujbele religioase în vechea biserică devenită improprie pentru serviciul religios. Dealtfel, acest lăcaș de cult va primi în cele din urmă, abia în 1989 autorizația de demolare din partea autorităților eclesiastice⁴⁰ solicitându-se același lucru și forurilor laice⁴¹.

La 26 septembrie 1984 este numit, în urma cererii parohului Anton Pârțac de la Satu Nou, ca să se ocupe de comunitatea catolică din Pârgărești un preot nou, tânăr și inimos, pr. Ioan Anton. Acesta consolidându-și repede relația cu comunitatea locală reia demersurile necesare construcției noii biserici, neputând anticipa la acea vreme imensele greutăți care-l așteptau și firește nici amplexarea acestora în timp, cu un vădit iz de telenovelă. *„La 1 octombrie 1984 când a venit să celebreze Sfânta Liturghie în incinta temeliei bisericii noi, i s-a adus o masă din vecini drept altar și, deoarece întinericul a coborât prea repede, a terminat Sfânta Liturghie la lumina unui felinar cu gaz”*⁴².

În condițiile în care nu exista „aprobare pentru improvizarea unui adăpost pe timp de iarnă”⁴³, iar în ceea ce privește vechea biserică autoritățile locale *recomandaseră* „ca până la consultarea unui organ autorizat să nu se folosească clădirea pentru servicii religioase”⁴⁴, slujbele în aer liber, indiferent de starea vremii, vor deveni o constantă a vieții religioase a comunității catolice din Pârgărești determinând o și mai mare apropiere între credincioși și preot.

S-a dus o „luptă titanică în acea perioadă, prin nenumărate vizite la Bacău și București, prin scrisori și memorii”⁴⁵, pentru „redobândirea autorizației legale de continuare a lucrărilor la biserica din Pârgărești”⁴⁶. Amintim aici doar două memorii

³⁹ *Ibidem*, nr. 3625, 10 aprilie 1980.

⁴⁰ *Ibidem*, nr. 880, 20 aprilie 1989.

⁴¹ *Ibidem*, nr. 7, 11 mai 1989.

⁴² Pr. Ioan Anton, *loc. cit.*

⁴³ Arhiva Parohiei Pârgărești, *Dosar cit.*, nenumărat, 17. 01 1985.

⁴⁴ *Ibidem*, 17 mai 1984.

⁴⁵ Pr. Ioan Anton, *loc. cit.*

⁴⁶ Arhiva Parohiei Pârgărești, *Dosar cit.*, nenumărat, 17. 01 1985.

adresate în anul 1986 de preotul Ioan Anton forurilor centrale de la București, primul către președintele Consiliului de Miniștri⁴⁷, iar al doilea către Viceprim-ministrul⁴⁸ de atunci al Guvernului României. În aceste două memorii, cu conținut aproape identic se menționa printre altele: „*Subsemnatul Anton Ioan, preot în satul Pârgărești, județul Bacău, la insistența oamenilor din sat, vreau să vă aduc la cunoștință situația deosebit de grea existentă în această comunitate de peste 350 de familii. Ca unul care îmi desășor activitatea în mijlocul lor, sunt profund impresionat de insistența, răbdarea și perseverența acestor oameni, care timp de două ierni, au înfruntat gerul cumplit, viscolul, ninsoarea, vântul, ploaia, participând la slujbele religioase, înmormântări, cununii, botezuri, sub cerul liber, fără nici un acoperiș, în incinta bisericii începute în 1956, pe baza autorizației legale, din care s-a construit fundația și elevația. Biserica nouă, nu a fost terminată din următoarele motive: după plecarea părintelui Anton Trifaș din motive de sănătate, nu a fost posibil numirea altui preot și astfel toată responsabilitatea revenea asupra dascălului ce deținea primatul în sat, dar care în ascuns era un element ostil neamului românesc. El a făcut tot ce i-a stat în putință ca să stagneze lucrările la biserică începută în 1956. A reușit să bage intrigă între cetățeni, creînd diferite partide, a risipit o parte din fonduri și materiale, mergând până la dosirea autorizației legale. Toate aceste mașinații au avut drept scop de a menține slujirea în vechea bisericuță (construită din piatră de râu și paianță, actualmente închisă din cauza degradării și prăbușirii tavanului și a peretelui din dreapta) dar care are hramul cu numele Sf. Ștefan, regale Ungariei, și de a menține în sat izul naționalismului maghiar ... în numele celor din Pârgărești vă rog să ne ajutați ca dorința cea mare a celor din acest sat să se realizeze, să fie șterși cei 30 de ani de suferință, minciună și corupție, să aibă bucuria de a termina această biserică...*”⁴⁹.

În cele din urmă speranța a învins, credincii catolici din Pârgărești împreună cu preotul lor văzându-și eforturile și rugăciunile încununate de succes. În primăvara anului 1987, președintele de atunci al României, Nicolae Ceaușescu include într-o delegație oficială care urma să se deplaseze în S.U.A. pe Preasfințitul dr. Ioan Robu, arhiepiscop de București alături de Patriarhul Bisericii Ortodoxe și Șeful Cultului Mozaic. Înaltul ierarh catolic a refuzat inițial invitația, printr-o motive aflându-se și tergiversarea de către autoritățile laice competente a autorizării construirii noii biserici de la Pârgărești. Prezența arhiepiscopului de București în S.U.A. fiind indispensabilă pentru o imagine favorabilă a României, președintele țării a dispus eliberarea de către cei în drept a autorizației de construcție⁵⁰.

Astfel, a fost emisă „autorizația pentru executare de lucrări, nr. 8 din 13 aprilie 1987”⁵¹, privind „continuarea lucrărilor de reconstruire a bisericii romano-catolice din Pârgărești”⁵², ca urmare a cererii adresată de Arhiepiscopia Romano-Catolică – Protopopiatul Bacău, înregistrată la nr. 2421 din 1987⁵³.

În aceeași lună, doar la câteva zile distanță, preotul Ioan Anton va fi numit ca

⁴⁷ *Ibidem*, 17 mai 1986.

⁴⁸ *Ibidem*, 18 mai 1986.

⁴⁹ *Ibidem*, 17 mai 1986, respectiv 18 mai 1986.

⁵⁰ Pr. Ioan Anton, *loc. cit.*

⁵¹ Arhiva Parohiei Pârgărești, *Dosar cit.*, nr. 8, 13 aprilie 1987.

⁵² *Ibidem*.

⁵³ *Ibidem*.

paroh al proaspăt înființatei Parohii Catolice Pârgărești, conform decretului⁵⁴ Ordinariatului de Iași nr. 275 din 20 aprilie 1987, semnat de Msgr. Petru Gherghel.

S-a început, conform autorizației⁵⁵ nr. 26 din 4 mai 1990, emisă ca urmare a cererii adresată Primăriei județului Bacău de Parohia Romano-Catolică Pârgărești, și înregistrată la nr. 3171/1990⁵⁶ și construirea unei noi case parohiale, „necesitatea și oportunitatea acesteia”⁵⁷, conform unui memoriu justificativ păstrat în arhiva parohială fiind „condiționată de spațiul foarte redus al casei existente, precum și de distanța apreciabilă față de biserica nouă. Casa parohială veche era o casă bătrânească cu două camere de 6-7 mp., cu înălțime de 2 m, din lemn cu vâlătuci de pământ, cu prispă și învelitoare din tablă, care, nu îndeplinea nici pe departe condițiile unei case parohiale. Noua casă parohială (S+P+E) are structura de rezistență din zidărie portantă, planșee din beton armat monolit, șarpantă din lemn și învelitoare din tablă”⁵⁸.

Lucrările de construcție ale noii biserici, reluate în 1987, se vor finaliza, după eforturi susținute și nu fără multe alte piedici un deceniu mai târziu. Noul lăcaș de cult având hramul Sfânt Fecioară Maria Regină va fi sfințit în toamna anului 1997 de către episcopul de Iași, Excelența Sa Petru Gherghel. Inserăm în continuare Decretul Episcopal nr. 1503 pentru consacrarea altarului și a Bisericii parohiale din Pârgărești, județul Bacău: *„În conformitate cu normele sfintelor canoane 1217 și 1237, după ce au fost terminate toate lucrările de construcție ale Bisericii parohiale din comunitatea Pârgărești, Dieceza de Iași, la cererea parohului locului, Preot Anton Ioan și a Consiliului parohial și ținând cont de dorința manifestată din partea tuturor credincioșilor, fiind respectate toate normele liturgice cu privire la binecuvântarea și consacrarea Bisericilor și altarelor, în prezența unui mare număr de credincioși și de preoți, în ziua de duminică, 7 septembrie 1997, în Sărbătoarea Nașterii Sfintei Fecioare Maria, am consacrat cu solemnitate Altarul principal și Biserica în cinstea Sfintei Fecioare Maria Regină. Prin acest act și prin această celebrare vrem să aducem slavă lui Dumnezeu Tatăl prin Fiul său, să arătăm tuturor credincioșilor noștri vii și răposați un semn de recunoștință și respect, mai ales față de binefăcători. Părintelui Paroh al locului și colaboratorilor săi, precum și specialiștilor, pentru munca depusă și opera realizată aducem mulțumirea plină de iubire și însoțită de binecuvântarea noastră. Dat la Iași, în ziua de 7 septembrie 1997. Petru Gherghel, Episcop de Iași”*⁵⁹.

Pentru aducere aminte la intrarea în biserică se află un important AD MEMORIAM pe care considerăm să-l reproducem aici: *„Biserica catolică Sfânta Maria Regină din Pârgărești a fost începută de Pr. Anton Trifaș în anul 1956, luna mai, iar toamna s-a sfințit temelii. Din motive cunoscute doar de providența divină a stat în paragină timp de 30 de ani... În Mai 1984, după închiderea definitivă a bisericii vechi, s-a început săvârșirea slujbelor în incinta noii temelii. După 3 ani de vitregii comuniste, s-a obținut, în 1987, o nouă autorizație pentru continuarea lucrărilor. La 23 noiembrie 1987 s-a celebrat prima sfântă liturghie în biserica nouă. Biserica este concepută în stil neogotic, având lungimea de 31 m., lățimea de 15 m., înălțimea interioară de 13 m. Și-*

⁵⁴ *Ibidem*, nr. 275, 20 aprilie 1987.

⁵⁵ *Ibidem*, nr. 26, 4. 05. 1990.

⁵⁶ *Ibidem*.

⁵⁷ *Ibidem*, memoriu justificativ fără dată.

⁵⁸ *Ibidem*.

⁵⁹ *Ibidem*, Decret Episcopal, nr. 1503.

au adus contribuția ing. Avram Constantin și arh. Maica Mihai. S-a construit în regie proprie, cu contribuția benevolă a credincioșilor din Pârgărești, sub conducerea Pr. Paroh Anton Ioan. La 7 septembrie 1997, Excelența Sa Petru Gherghel, Episcop de Iași, a încununat munca, rugăciunile și jertfele credincioșilor din Pârgărești, săvârșind slujba de sfințire a bisericii. Dumnezeu să-i răsplătească pe toți binefăcătării noștri! Ep. Petru Gherghel; Paroh, Pr. Anton Ioan”⁶⁰.

Comunitatea catolică din Pârgărești, care în anul 2007 număra⁶¹ 350 familii și 1025 credincioși, a fost păstorită de-a lungul timpului de mai mulți preoți. Dintre aceștia, pomenim pe: pr. Augustin Pascaru; pr. Ioan Ciuraru; pr. Petru Mareș; pr. Grigore Duma; pr. Mihai Enășel; pr. Petru Gherguț; pr. Petru Pleșca; pr. Anton Trifaș; pr. Ștefan Erdes; pr. Anton Pârțac; pr. Ioan Blaj; pr. Leon Pișta; pr. Silvestru Bejan; pr. Anton Budău; pr. Ioan Anton; pr. Eugen Diac.

Nu putem încheia aceste rânduri dedicate comunității catolice din Pargarești fără să îndreptăm recunoștința noastră sinceră către toți cei care ne-au stat alături în timpul cercetărilor noastre. Gratitudinea noastră se îndreaptă în mod cu totul special către părintele Ioan Anton, care era paroh în perioada cercetărilor pe care le efectuam în localitate, găzduindu-ne cu multă amabilitate și dându-ne întregul sprijin de care aveam nevoie la vremea respectivă.

Des recherches d’histoire de les catholique dans la regions du Pârgărești (département de Bacău) Résumé

Cette étude représente le résultat d’une recherche de terrain réalisée par l’auteur au sein de la communauté de Pârgărești, le département de Bacău. Dans l’ordre de l’énumération, on présente le cadre géographique, historique, démographique, ecclésiastique. Tous ces éléments indiquent la présence des aspects spécifique à l’histoire des catholiques de Pârgărești. Les ascendants des catholique de nos jours de Pârgărești proviennent, selon toutes probabilités, de Transilvanie. Ce fait est éloquentement prouvé par le documents historique. De cette étude transparaît l’idée que nous nous sommes occupés d’un espace historique de référence. Ç’a été pour nous un privilège le rapprochement de cet univers rural au spécifique original. Notre insistance a été en accord avec les affirmations, à un moment donné, de l’historiographe Fernand Braudel: „Pratiquement, il n’y a pas de civilisation contemporaine qui puisse être vraiment comprise sans une connaissance des itinéraires déjà parcours, des valeurs anciennes, des expériences vécues”.

⁶⁰ *Ibidem*, AD MEMORIAM.

⁶¹ Cf. Almanahul „Presa Bună”, Iași, 2007, p. 368.

